

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM MESTERKÉPZÉSI SZAK

Indított specializációk:

Klasszikus magyar irodalom specializáció
Modern magyar irodalom specializáció
Irodalomtudomány specializáció
Történeti nyelvészet specializáció
Szövegtan és stilisztika specializáció
Nyelv, társadalom, kultúra specializáció

Képzési terület, képzési ág:

bölcsészettudomány

Képzési ciklus:

mester

Képzési forma (tagozat):

nappali

A szakért felelős kar:

Bölcsészettudományi Kar

Képzési idő:

4 félév

Az oklevélhez szükséges kreditek száma:

120

Az összes kontakt óra száma

1200

Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege:

-

Szakfelelős:

Prof. Dr. Debreczeni Attila

Specializációk felelősei:

Prof. Dr. Debreczeni Attila (Klasszikus magyar irodalom)
Prof. Dr. Dobos István (Modern magyar irodalom)
Prof. Dr. Imre Mihály (Irodalomtudomány)
Prof. Dr. Hoffmann István (Történeti nyelvészet)
Dr. Dobi Edit (Szövegtan és stilisztika)
Dr. Kis Tamás (Nyelv, társadalom, kultúra)

A SZAK KÉPESÍTÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: magyar nyelv és irodalom szak (Hungarian Language and Literature Studies)

2. A mesterképzési szakon szerzhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettség szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA / Magister Artium, Master of Arts)

szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Hungarian Language and Literature

választható specializációk: klasszikus magyar irodalom; modern magyar irodalom; irodalomtudomány. Történeti nyelvészet; szövegtan és stilisztika; nyelv – társadalom – kultúra. (Classical Hungarian Literature; Modern Hungarian Literature. Historical Linguistics; Textology and Stilistics; Language, Society, Culture.)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar alapképzési szak

4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető: a bölcsészettudomány és társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjai

4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló

1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2–6 kredit;

6.2. A szakmai törzsananyaghoz rendelhető kreditek száma: 24–48 kredit;

6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40–60 kredit;

6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit;

6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint 60–70%.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány alapvető kérdéseiről; átlátják és értik a nyelvnek, illetve irodalomnak a történetiségét, a kultúrával és a társadalommal fennálló meghatározó összefüggésrendszerét, változatosságát. Megszerzett ismereteik és képességeik birtokában képesek valamely nyelv-, illetve irodalomtudományi résztema önálló megismerésére, elméletileg és módszertanilag megalapozott, új eredményeket feltáró elemzésére. Felkészültek tanulmányaik a doktori képzésben történő folytatására.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

a nyelv és az irodalom mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket;

a magyar és az európai irodalom és kultúra kiemelkedő alkotásait;

a mai nyelvhasználati és nyelvi kulturális kihívásokra adható válaszokat;

a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit;

a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseit és azok kapcsolatait;

a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,

az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,

eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,

saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,

különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,

alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az irodalommal, a nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,

a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

motiváció, elkötelezettség és minőségtudat az irodalom, a nyelv és a kultúra vonatkozásában, a nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége, együttműködési készség, kezdeményezőképeség és személyes felelősségvállalás, fogalmi gondolkodás, az absztrakció képessége, kritikai attitűd, értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök – 2–6 kredit: a nyelv- és irodalomtudománynak a társadalommal mint kulturális rendszerrel kialakított kapcsolatrendszer, a tudomány gyakorlati alkalmazásának, eredményei elfogadtatásának feltételei és módszerei; a nyelv- és irodalomtudomány szervezeti keretei, legfontosabb szinterei, az információt szolgáltató intézmények ismeretei.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei – 24–48 kredit: a magyar irodalomtudomány történeti és elméleti hagyományai európai kontextusban, korszak- és diskurzusformációk az irodalomtudományban, az irodalomtudomány diszkurzív alakzatai (kánon, korszak, episztémé, paradigma), kritika és tanulmányírás, papíralapú és digitális szöveggondozás, újabb nyelvelméletek, nyelvtörténeti és névtani kutatások, nyelv és társadalom, beszédtudományok, a magyar nyelv leírása, kulturális nyelvészet, alkalmazott nyelvészet.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 60-80 kredit:

Differenciált szakmai ismeretek: 40—60 kredit

Választható specializációk:

klasszikus magyar irodalom: propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;

modern magyar irodalom: propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;

irodalomtudomány: az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete; irodalom és medialitás, kulturális praxisok; poétika és retorika; a szöveg- és diskurzuselemzés módjai; az interpretáció elmélete és gyakorlata; irodalomtudományi irányzatok a hermeneutika után;

történeti nyelvészet: kutatómódszertan; uralisztika; a magyar nyelv rendszertörténete; a nyelvtörténet forrásai; a szókészlet története; történeti dialektológia és szociolingvisztika; történeti névtan; névelmélet; speciális nyelvészeti ismeretek;

szövegtan és stilsztika: kutatómódszertan; pragmatika; a szöveg nyelvészeti leírása; stíluselméletek; az irodalom nyelvisége; diskurzuselemzés; szöveg- és stíloselemzés; speciális nyelvészeti ismeretek;

nyelv-társadalom-kultúra: kutatómódszertan; geolingvisztika; történeti dialektológia és szociolingvisztika; leíró dialektológia és szociolingvisztika; kommunikáció és retorika; nyelvi tervezés, nyelvpolitika; nyelv, média, informatika; élőnyelvi terepgyakorlat; speciális nyelvészeti ismeretek.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelv-ismeret követelményei:

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú C típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges, vagy egy további (az alapképzés nyelvétől eltérő) nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a magyar alapképzési szak világirodalom, régi magyarországi irodalom, klasszikus magyar irodalom, modern magyar irodalom, irodalomelmélet, nyelvtörténet, finnugrisztika, nyelv és társadalom, kommunikáció szóban és írásban, helyesírás, fonetika, leíró magyar nyelvtan ismeretköreiből. A hiányzó krediteket (legfeljebb 20 kredit) a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

Záróvizsga-követelmények (MA, diszciplináris képzés)

Magyar nyelv és irodalom, irodalomtudományi rész

Általános rendelkezések: Debreceni Egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzata (2008), IV. A végbizonyítványra (abszolutóriumra), a diplomamunkára, a záróvizsgára és az oklevélre vonatkozó rendelkezések, 23-29 § (20-24. oldal), valamint a DE TVSz melléklete, IV. Bölcsészettudományi Kar, 14-18 § (73-74. oldal) (<http://btk.unideb.hu/szabalyzatok>)

A diszciplináris MA szintű záróvizsga tartalma, szerkezete, értékelése:

Minden diszciplináris MA szakos hallgatónak záróvizsgát kell tennie.

A mesterszakos (diszciplináris MA) záróvizsga a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli.

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- 1) megszerzett diszciplináris MA végbizonyítvány (abszolutórium);
- 2) benyújtott (és írásban elbírált) diplomadolgozat (szakdolgozat).

A záróvizsga ideje: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 4. félév végén).

A záróvizsga módja és részei: a záróvizsga szóban történik és két részből áll:

- 1) az MA szintű diplomadolgozat megvédése,
- 2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése: a diplomadolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van (részletezése alább).

A záróvizsga-bizottság tagjai: az elnök (az intézmény vezető oktatója), két tag (a szakdolgozat témavezetője és kontrollbírája), külső tag.

A záróvizsga értékelése: a záróvizsga-bizottság tagjai a szóbeli vizsga során elhangzott felelet mindkét részét önálló érdemjeggyel értékeli. Az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védés és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja.

A záróvizsga minőségbiztosítását a MAB az akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a záróvizsgát.

A záróvizsga témaköreiben az alapozó és a törzsanyag, valamint a választott specializáció anyaga egyaránt szerepel, így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

A záródolgozat (MA szintű diplomamunka):

Témaválasztás és jelentkezés:

A diszciplináris MA képzés I. félévében a hallgatónak szeptember 15-ig jelentkeznie kell, a jelentkezést az oktatásszervező archiválja. A jelentkezés feltétele a témavezetővel történő egyeztetés.

A BA-ban választott záródolgozati téma továbbfolytatására van lehetőség, de a dolgozat nem egyezhet meg a BA képzésben diplomamunkaként benyújtott és elfogadott dolgozattal. Új téma választása esetén a diszciplináris MA képzés valamennyi specializációjának területéről választhatnak témát, a témavezetővel egyeztetve.

Záródolgozati előkészítő konzultációk:

A diszciplináris MA 1. és 2. félévében mindenki számára kötelező a BTMI401MA Kutatásmódszertani konzultáció 1. (gyakorlati jegy, 1 kredit) és a BTMI402MA Kutatás-módszertani konzultáció 2. (gyakorlati jegy, 1 kredit) elvégzése, melyeket célszerű a diplomamunka témájának megfelelően felvenni. A diszciplináris MA 3. és 4. félévében a záródolgozat témavezetőjénél kötelező felvenni a BTMI403MA Szakdolgozati konzultáció 1. (gyakorlati jegy, 1 kredit) és a BTMI404MA Szakdolgozati konzultáció 2. (gyakorlati jegy, 1 kredit) konzultációkat.

A négy konzultáció sikeres elvégzése előfeltétele a diplomamunka benyújtásának, melynek kreditértéke 16.

A záródolgozat benyújtása:

Az MA képzésben a diplomamunka terjedelme mellékletek nélkül minimum 40 oldal (60000 leütés szöközők nélkül). A diplomamunkát tavaszi félévben április 15-ig, az őszi félévben november 30-ig kell benyújtani az adott intézetben/tanszéken. A témavezető a dolgozat bírálatát köteles legkésőbb két héttel a záróvizsgát megelőzően megismertetni a hallgatóval. A dolgozatot a témavezetőn kívül egy erre felkért kontrollbíró is elolvassa, aki a témavezetővel együtt jelen lesz és aktív szerepet vállal a diplomamunka védésén (a záróvizsgán).

A diszciplináris MA szintű, irodalomtudományi záróvizsga tematikája

Irodalomtudományból a szóbeli vizsga két részből áll:

- 1) az MA szintű diplomadolgozat megvédése,
- 2) a diszciplináris irodalomtudományi ismeretanyag számonkérése (a négy megadott témakör egyikéből) és a kompetencia ellenőrzése (kifejezőképesség, kutatómódszertani kérdések, interpretációs technikák, stb.)

A második részhez négy választható ismeretkör kapcsolódik: a diplomamunka leadásakor a szakdolgozó – témavezetőjével konzultálva – eldönti, hogy melyik ismeretkörből kíván vizsgát tenni.

A szóbeli vizsga második részéhez kapcsolódó ismeretkörök:

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei (A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei, Az irodalomtudomány hagyományai, Az irodalom és kultúrákövetítés rendszerei)
2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában, Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete [Kritikatörténet], Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában)
3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata (Az interpretáció elmélete és gyakorlata, Régi és új retorika, Poétika és retorika)
4. Irodalom, medialitás, komparatisztika (Irodalom, medialitás, kulturális praxisok [Vizuális kultúra], Komparatisztika [Irodalom és társművészetek], Test- és térábrázolás)

Javasolt szakirodalom:

1. Az irodalomtudomány hagyományai és intézményei

A magyar irodalom- és nyelvtudomány intézményei (A könyv létrejöttének folyamata: könyvkiadás és -terjesztés)

GYURGYÁK János: Szerzők és szerkesztők kézikönyve. Bp., Osiris Kiadó, 2005.

EPSTEIN, J.: A könyvkiadás múltja, jelene és jövője. Bp., Európa Könyvkiadó, 2002.

KÓKAY György: A könyvkereskedelelem Magyarországon. Bp., Balassi Kiadó, 1997.

Az irodalomtudomány hagyományai

BÓKAY Antal: Irodalomtudomány a modern és posztmodern korban. Bp., Osiris Kiadó, 1997. 13-123.

S. VARGA Pál: A nemzeti költészet csarnokai. Bp., Balassi Kiadó, 2005, 275-398.

HORVÁTH János: Magyar irodalomismeret. = U1: Tanulmányok I. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997.

IMRE László: A magyar szellemtörténet utóhullámai és következményei. = Alföld, 2011. 88-99.

Az irodalom és kultúrákövetítés rendszerei (A kortárs magyar irodalom médiumai)

MENYHÉRT Anna: Szétszalazás és összerakás – "Lírai demokrácia" az 1990-es évek fiatal magyar költészetében. = U1: Egy olvasó alibije. Bp., Kijárat, 2002, 145-168. Illetve: Alföld, 2000/12, 53-66.

Web: <http://epa.oszk.hu/00000/00002/00057/menyhert12.html>

SZIRÁK Péter: A magyar irodalmi posztmodernség értelmezéséhez. = A magyar irodalmi posztmodernség, szerk. SZIRÁK Péter, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2001, 9-53. (Különösen: 37-53.)

2. Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete

Irodalomtudomány a kultúratudományok kontextusában

Walter Haug és Gerhart von Graevenitz vitája az Intézményesség és kulturális közvetítés. (Szerk. BÓNUS Tibor, KELEMEN Pál, MOLNÁR Gábor Tamás, Bp., Ráció Kiadó, 2005.) kötetben: Walter Haug, Irodalomtudomány mint kultúratudomány?

Gerhart von Graevenitz, Az irodalomtudomány és a kultúratudomány. Válasz. Walter Haug, Válasz a válaszra. I.m. 167-235.

HÁRS Endre: A tigris, amely oroszlánként küzdött. A kulturális szöveg metaforájáról. =

Irodalomelmélet az ezredvégen, szerk. ÁRMEÁN Ottilia, FRIED István, ODORICS Ferenc, deKON-KÖNYVek 25, Bp.- Szeged, 2002, 212-243.

Az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete (Kritikatörténet)

A magyar kritika évszázadai (szerk. SÓTÉR István, Bp., Szépirodalmi, 1981.)

1. kötet: 11–26., 38–59., 251–256., 379–387.

2. kötet: 7–11., 36–38., 45–49. 79–82.

3. kötet: 9–12., 89–112., 113–115.

DÁVIDHÁZI Péter: Hunyt mesterünk (Arany János kritikusi öröksége). Bp., Argumentum, 1992, 18–71.

Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában

HEIDEGGER, Martin: Mit jelent gondolkodni? = BACSÓ, B. (szerk.), Szöveg és interpretáció. Bp., Cserépfalvi, 7-16.

GADAMER, Hans Georg: Hermeneutika. = Bevezetés az irodalomelméletbe. Szöveggyűjtemény. Szerk. DOBOS István, Debrecen, 1999, 221-243.

3. Az interpretáció elmélete és gyakorlata

Az interpretáció elmélete és gyakorlata

BARTHES, Roland: S/Z. Ford. Mahler Zoltán, Bp., Osiris, 1997.

RICOEUR, Paul: Mi a szöveg? = Uő: Válogatott irodalomelméleti tanulmányok, Bp., 1999, 9–33.

RICOEUR, Paul: A szöveg és az olvasó világa. = Uő: Válogatott irodalomelméleti tanulmányok, Bp., 1999, 310–352.

Régi és új retorika

DE MAN, Paul: Az olvasás allegóriái, ford. Fogarasi György, Bp., Magvető, 2006 (főképp a Szemiotika és retorika fejezet).

BARTHES, Roland: A régi retorika. = Az irodalom elméletei III, szerk. THOMKA Beáta, Pécs, Jelenkor, 1997, 69-175.

RÁKAI Orsolya: A második olvasat (A "szakmai olvasás" paradoxonai). = Helikon, 2008/1, 3-15.

TAKÁTS József: Megfigyelt megfigyelők. = Uő: Ismerős idegen terep. Irodalomtörténeti tanulmányok és bírálatok, Bp., Kijárat, 2007, 92-114.

Poétika és retorika (Kortárs világirodalom poétikai és retorikai olvasata)

PÁL József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005.

GORETITY József: Töredékesség és teljességigény. Huszadik századi orosz prózai művek értelmezése. Budapest, Palatinus, 2005.

Az alábbi művek közül a diplomamunka témájához kapcsolódó áttekintés:

BÉNYEI Tamás: Az ártatlan ország: az angol regény 1945 után. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2003.

BOLLOBÁS Enikő: Az amerikai irodalom története. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. (VIII. rész: Az amerikai irodalom 1945 után)

BOMBITZ Attila: Mindenkori utolsó világok. Osztrák regénykurzus. Pozsony, Kalligram Kiadó, 2001.

GYÖRFFY Miklós: A német irodalom rövid története. Budapest, 1995.

KULIN Katalin: Esszék latin-amerikai regényírókról. Szeged, 1993.

4. Irodalom, medialitás, komparatiztika

Irodalom, medialitás, kulturális praxisok (Vizuális kultúra)

KITTLER, Friedrich: Előzetes megjegyzések; Elméleti előfeltevések. = Uő: Optikai médiumok (Berlini eladás, 1999), Bp., Magyar Műhely-Ráció, 2005, 7-18, 19-40.

KAMPER, Dietmar: Kép és idő: a médiumok gyorsulása. = A kép a médiaművészet korában (szerk. NAGY Edina), Bp., L'Harmattan, 2006, 59-88.

Komparatiztika (Irodalom és társzművészetek)

FÜZI Izabella, TÖRÖK Ervin: Bevezetés az epikai szövegek és a narratív film elemzésébe. Szeged, 2006. (Verbális és vizuális intermedialitás: törés, fordítás vagy párbeszéd c. fejezet.) Web: <http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/index.html>

STEINER, Wendy: Narrativitás a festészetben. = Vizuális és irodalmi narráció. Szöveggyűjtemény. Szerk. FÜZI Izabella. Szeged, 2006. Web: <http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/index.html>

Kép - írás - művészet. Tanulmányok a XIX.–XX. századi magyar képzőművészet és irodalom kapcsolatáról. Szerk. KÉKESI Zoltán, PETERNÁK Miklós. Bp., Ráció Kiadó, 2006. (2 szabadon választható tanulmány)

Test- és térábrázolás

BELTING, Hans: A test képe mint emberkép. = Uő: Kép-antropológia: Képtudományi vázlatok, Budapest, Kijárat, 2003, 101–132.

A tér. Kritikai antológia. Szerk. MORAVÁNSZKY Ákos, M. GYÖNGY Katalin, Bp., 2007. (az alábbi szemelvények: Moholy-Nagy László: A tér (121-132.); Gaston Bachelard: A tér poétikája (193-200); Otto Friedrich Bollnow: Az emberi élet térbelisége (201-208); Henri Lefebvre: A tér termelése (219-226))

A záróvizsga

A záróvizsga részeit a képesítési követelmények (képzési és kimeneti követelmények) határozzák meg. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsgán az a hallgató vehet részt, aki a végbizonyítványt (abszolutórium) megszerezte, tandíjjal, költségtérítéssel, kártérítéssel, egyéb díjakkal és térítésekkel nem tartozik, az Egyetem leltári tárgyait leadta, szakdolgozatát határidőre benyújtotta, és azt legalább elégséges érdemjegyre minősítették.

A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell letenni, a vizsgát a bizottság zárt ülésen ötfokozatú értékeléssel minősíti.

A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete, értékelése:

A záróvizsga a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli – a szakdolgozat témájától függően az irodalomtudomány vagy a nyelvtudomány témakörei szerint.

A záróvizsga ideje: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 4. félév végén).

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 1) megszerzett végbizonyítvány (abszolutórium); 2) benyújtott (és írásban elbíralt) szakdolgozat.

A záróvizsga módja és a bizottság tagjai: a vizsga szóbeli, részei:

1) a szakdolgozat védeése (a védést a záróvizsga bizottsága önálló érdemjeggyel értékeli);

2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése – a szakdolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van.

A záróvizsgán részt vesz két szaktanár (témától függően két nyelvész vagy két irodalmár) és az elnök; a vizsgát az elnök irányítja; részt vehet a jelölt témavezetője és a bíráló is.

A zárószigorlat értékelése: az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védés és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja (ez a jegy a szóbeli vizsga során elhangzott szóbeli felelet értékelése, értékeli a bizottság).

A zárószigorlat minőségbiztosítását a MAB a 8 éves akkreditáció során végzi el, illetve az intézmény saját minőségbiztosítási rendszerével folyamatosan ellenőrzi a zárószigorlatot.

A záróvizsga felelőse a szakfelelős: DEBRECZENI Attila (DSc), egyetemi tanár.

A záróvizsgatárgyak általános felelőse irodalomtudományból DEBRECZENI Attila (DSc), egyetemi tanár, nyelvtudományból HOFFMANN ISTVÁN (DSc), egyetemi tanár

A záróvizsgatárgyak és az ismeretköri tantárgyak pontos megfeleltetése

Az átfogó számonkérés érdekében a záróvizsga témaköreit teljesen fedésbe hoztuk a törzsképzési ismeretkörökkel és tantárgyakkal (illetve az egyes specializációk ismeretköreivel és tantárgyaival). Kiemeljük, hogy minden ismeretkör és tantárgy szerepel a záróvizsga tételsorában. Így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

Tematika: a törzstantárgyakat minden hallgatótól, a specializációkban szereplő tárgyakat a specializáció hallgatóitól kérjük számon. Ennek megfelelően alakítottuk ki a vizsgatételeket.

Törzsképzési témakörök (záróvizsgatárgyak: egybeesnek az ismeretköri tantárgyakkal)

NYELVTUDOMÁNY

Törzsképzési témakörök (záróvizsgatárgyak: egybeesnek az ismeretköri tantárgyakkal)

Nyelvtudományi záróvizsga

Záróvizsgatárgyak:

Törzsképzési témakörök:

- 1) Újabb nyelvelméletek
- 2) Nyelvtörténeti és névtani kutatások
- 3) Nyelv és társadalom
- 4) A magyar nyelv leírása
- 5) Kulturális nyelvészet
- 5) Alkalmazott nyelvészeti ismeretek

Záróvizsga-témakörök a nyelvtudományi specializációkban:

Történeti nyelvészet specializáció

- 1) A történeti nyelvészet kutatási módszerei
- 2) Uráli összehasonlító nyelvészet
- 3) A magyar nyelv rendszertörténete (Az irodalmi nyelv története)
- 4) A nyelvtörténet forrásai
- 5) A szókészlet története (Az etimológia elmélete és módszere)
- 6) Történeti dialektológia és történeti szociolingvisztika
- 7) Történeti névtan

Szövegtan és stilsztika specializáció

- 1) A stilsztikai és a szövegnyelvészeti kutatás módszerei
- 2) Pragmatika: stílushasználat és nyelvi viselkedés

- 3) Szövegnyelvészeti irányok
- 4) Stíluselméletek és stílustipológia
- 5) Az irodalom nyelvisége
- 6) Diskurzuselemzés, szöveg- és stíloselemzés

Nyelv, társadalom, kultúra specializáció

- 1) A szociolingvisztikai kutatás módszerei
- 2) Geolingvisztika: areális nyelvészet
- 3) Történeti dialektológia és szociolingvisztika
- 4) Leíró dialektológia és szociolingvisztika: a magyar nyelv változatai
- 5) Kommunikáció és retorika: diskurzuselemzés
- 6) Nyelvi tervezés, nyelvpolitika
- 7) Nyelv, média, informatika

A nyelvészeti záróvizsgához ajánlott szakirodalom a záródolgozat tematikájához illeszkedik, s azt a témavezető oktató ajánlja.

A 289/2005. Korm. rend. 11.§ (3) bb) bekezd. szerinti tájékoztató internetes elérhetősége: A hivatkozott kormányrendelet értelmében dokumentáljuk, hogy az intézmény “kidolgozta azokat az oktatási és az alap- vagy mesterképzési szak szempontjából jellemző értékelési és ellenőrzési módszereket, eljárásokat és szabályokat, valamint tájékoztató kiadványt, amelyek a képzési és kimeneti követelmények eredményes teljesítését biztosítják”. Ez a követelmény teljesül, mivel az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzat letölthető a DE honlapjáról (www.unideb.hu).

A Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata: <http://btk.unideb.hu/letolt/TVSZ.pdf>

A szabályzatoknak a magyar alap- és mesterszakos képzésben való végrehajtása ellenőrizhető, hiszen félévente aktualizáltan letölthető az intézeti honlapokról:

DE Magyar és Finnugor Nyelvtudományi Intézet: <http://mnytud.arts.klte.hu/mnytud.htm>

Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézet: <http://www.irodalom.arts.unideb.hu/>

Magyar nyelv és irodalom (diszciplináris) MA mesterképzési szak						
Alapozás – közös nyelvészeti és irodalomtudományi tárgy (2 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMINY100MA	A magyar nyelv- és irodalomtudomány intézményrendszere	2	Kollokvium	2	--	1
Irodalomtudományi szakmai törzsanyag – kötelező (24 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI200MA	Az irodalomtudomány hagyományai	2	Kollokvium	3	--	1
BTMI201MA	Irodalomtudomány a kultúratudományok	2	Kollokvium	3	--	2

	kontextusában					
BTMI202MA	Régi és új retorika	2	Gyakorlati jegy	3	--	1
BTMI203MA	Interpretációelmélet	2	Gyakorlati jegy	3	--	2
BTMI204MA	Irodalomtudomány a humántudomány diskurzusában	2	Gyakorlati jegy	3	--	2
BTMI205MA	Kritika- és tanulmányírás 1.	2	Gyakorlati jegy	3	--	1
BTMI206MA	Kritika- és tanulmányírás 2.	2	Gyakorlati jegy	3	--	2
BTMI207MA	Papír alapú és digitális szöveggondozás	2	Gyakorlati jegy	3	--	1
Szakmai törzsanyag nyelvtudományból – kötelező (24 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY411MA	Bevezetés a kognitív nyelvészetbe	2	Kollokvium	2	--	1
BTNY412MA	Az ómagyar kor nyelve	2	Gyakorlati jegy	2	--	1
BTNY413MA	Szociolingvisztika	2	Gyakorlati jegy	2	--	1
BTNY414MA	Beszédtudományi irányzatok	2	Gyakorlati jegy	2	--	1
BTNY415MA	A funkcionális és a strukturális nyelvléírás aspektusai a magyar morfológiában	2	Kollokvium	2	--	1
BTNY416MA	A számítógépes nyelvészet elmélete és gyakorlata 1.*	2	Gyakorlati jegy	2	--	1
BTNY417MA	Kutatásmódszertani szeminárium 1.	2	Gyakorlati jegy	2	--	1
BTNY511MA	A nyelvtudomány módszerei	2	Kollokvium	4	--	2
BTNY512MA	A magyar névkutatás története	2	Gyakorlati jegy	2	--	2
BTNY513MA	Magyar dialektológia	2	Gyakorlati	2	--	2

			jegy			
BTNY514MA	Újabb eredmények a mondatleírásban	2	Kollokvium	2	--	2
BTNY515MA	A nyelvi szöveg alkotása és befogadása	2	Gyakorlati jegy	2	--	2
BTNY516MA	A kísérletes nyelvészet alapjai*	2	Kollokvium	4	--	2
BTNY517MA	Kutatásmódszertani szeminárium 2.	2	Gyakorlati jegy	2	--	2
* A két tárgy közül az egyik teljesítendő.						
Szakdolgozat irodalomtudományból (20 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI401MA	Kutatásmódszertani konzultáció 1.	2	aláírás	1	--	1
BTMI402MA	Kutatásmódszertani konzultáció 2.	2	aláírás	1	--	2
BTMI403MA	Szakdolgozati konzultáció 1.	2	aláírás	1	--	3
BTMI404MA	Szakdolgozati konzultáció 2.	2	aláírás	1	--	4
BTMI400MA	Szakdolgozat elkészítése, védése	2	záróvizsga	16	--	4
Szakdolgozat nyelvtudományból (20 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY417MA	Kutatásmódszertani szeminárium 1.	2	aláírás	1	--	1
BTNY517MA	Kutatásmódszertani szeminárium 2.	2	aláírás	1	--	2
BTNY601MA	Szakdolgozati konzultáció 1.	2	aláírás	1	--	3
BTNY701MA	Szakdolgozati konzultáció 2.	2	aláírás	1	--	4
BTNY702MA	Szakdolgozat elkészítése, védése	2	záróvizsga	16	--	4
Specializációk						
Klasszikus magyar irodalom specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév

BTMI220MA	Kritikatörténet	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI221MA	Textológia szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI222MA	Műfaj- és eszmetörténet 1.	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI223MA	Műfaj- és eszmetörténet 2.	2	Kollokvium	5	--	4
BTMI224MA	Műfaj- és eszmetörténeti szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI225MA	Az interpretáció elméletei a klasszikus magyar irodalomban	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI226MA	Interpretációelméletek szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	3
BTMI227MA	Szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI228MA	A klasszikus magyar irodalom és a társművészetek előadás	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI229MA	Társművészetek szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
Modern magyar irodalom specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI230MA	Kritikatörténet	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI231MA	Textológia szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI232MA	Műfaj- és eszmetörténet 1.	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI233MA	Műfaj- és eszmetörténet 2.	2	Kollokvium	5	--	4
BTMI234MA	Műfaj- és eszmetörténeti szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI235MA	Az interpretáció elméletei a modern magyar irodalomban előadás	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI236MA	Interpretációelméletek szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	3
BTMI237MA	Szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4

BTMI238MA	A modern magyar irodalom és a társművészetek előadás	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI239MA	Társművészetek szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
Irodalomtudomány specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI250MA	Irodalom- és kultúratudomány előadás (Kritikatörténet I.)	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI251MA	Irodalom- és kultúratudomány szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	3
BTMI252MA	Az irodalom medialitása előadás	2	Kollokvium	5	--	4
BTMI253MA	Poétika és retorika előadás	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI254MA	Poétika és retorika szeminárium (Szövegolvasó szeminárium)	2	Gyakorlati jegy	3	--	3
BTMI255MA	Interpretációelméletek előadás	2	Kollokvium	5	--	4
BTMI256MA	Interpretációelméletek szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI257MA	Irodalom- és kultúráközvetítés szövegolvasó szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
BTMI258MA	Komparatiztika előadás (Irodalom és társművészetek I.)	2	Kollokvium	5	--	3
BTMI259MA	Komparatiztika szeminárium	2	Gyakorlati jegy	3	--	4
Történeti nyelvészet specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY611MA	A történeti nyelvészet kutatási módszerei	2	Gyakorlati jegy	4	--	3
BTNY612MA	Uráli összehasonlító nyelvészet	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY613MA	Nyelvtörténeti forráskritika	2	Gyakorlati	2	--	3

			jegy			
BTNY614MA	Az etimológia elmélete és módszere	2	Gyakorlati jegy	4	--	3
BTNY615MA	Történeti dialektológia	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY616MA	A történeti helynévkutatás alapjai	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY617MA	Névelmélet	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY618MA	Finnugor nyelv	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY711MA	Az irodalmi nyelv története	2	Kollokvium	4	--	4
BTNY712MA	Nyelvtörténeti elemzési gyakorlat	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
BTNY713MA	Történeti szociolingvisztika	2	Gyakorlati jegy	4	--	4
BTNY714MA	A magyar személynevek története	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
BTNY715MA	Szláv jövevényszavak	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
Szövegtan és stilisztika specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY631MA	A stilisztikai kutatás módszerei	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY632MA	A szövegnyelvészeti kutatás módszerei	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY633MA	Szövegnyelvészeti irányok	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY634MA	Stílustipológia	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY635MA	Stíluselméletek az ókortól napjainkig	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY636MA	A diskurzuselemzés elméleti és módszertani kérdései	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY637MA	Összehasonlító stíloselemzés	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY638MA	Stílustörténet	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY731MA	Nyelvi szintek és pragmatika	2	Gyakorlati jegy	2	--	4

BTNY732MA	A nyelvi viselkedés pragmatikája	2	Gyakorlati jegy	4	--	4
BTNY733MA	Az egyéni szépirói stílus nyelve	2	Gyakorlati jegy	4	--	4
BTNY734MA	Az irodalmi mű befogadói feldolgozása	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
BTNY735MA	Összehasonlító szövegelemzés	2	Gyakorlati jegy	4	--	4
Nyelv, társadalom, kultúra specializáció (40 kredit)						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY651MA	A szociolingvisztikai kutatás módszerei	2	Gyakorlati jegy	4	--	3
BTNY652MA	Areális nyelvészet	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY653MA	Történeti dialektológia	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY654MA	A diskurzuselemzés elméleti és módszertani kérdései	2	Kollokvium	4	--	3
BTNY655MA	Információtechnika és nyelvhasználat	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY656MA	Élőnyelvi terepgyakorlat	2	Gyakorlati jegy	4	--	3
BTNY657MA	Nyelv és evolúció	2	Gyakorlati jegy	2	--	3
BTNY751MA	Történeti szociolingvisztika	2	Gyakorlati jegy	4	--	4
BTNY752MA	A magyar nyelv változatai	2	Kollokvium	4	--	4
BTNY753MA	Nyelvi tervezés	2	Kollokvium	4	--	4
BTNY754MA	Multimediális szövegelemzés	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
BTNY755MA	Nyelvi értékítéletek és mítoszok	2	Gyakorlati jegy	2	--	4
Szabadon választható tárgyak (10 kredit)						
A meghirdetett és a hallgató specializációjában nem kötelezően teljesítendő tárgyak bármelyike elszámolható a szabadon választható tárgyak között.						
További kínálatok:						
Tárgykód	Tárgynév	Óra	Teljesítés	Kredit	Előfeltétel	Félév

BTMI260MA	A bibliai hermeneutika története	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI261MA	Móricz-interpretációk	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI262MA	Performativitás a 20. századi magyar regényben	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI263MA	A gentleman-eszmény nyomai a klasszikus magyar irodalomban	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI264MA	A trauma mint értelmezési keret a magyar irodalomban	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI265MA	Irodalomtörténet-írás és internet	2	Gyakorlati jegy	3	--	1, 2, 3, 4
BTMI266MA	A nyolcvanas évek emlékezete	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI267MA	Szerelem és irodalom a XVIII. században II.	2	Gyakorlati jegy	3	--	1, 2, 3, 4
BTMI268MA	Euripidész-tragédiák	2	Gyakorlati jegy	3	--	1, 2, 3, 4
BTMI269MA	Opera-(irodalom)	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI270MA	Az olvasás alakzatai	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI271MA	Olasz-magyar irodalmi kapcsolatok a XV-XVIII. században	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI272MA	Informatikai alapismeretek	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI273MA	Kortárs orosz irodalom	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI274MA	Filmelmélet	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI275MA	Kölcsey Ferenc tanulmányai	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI276MA	Műfajok a 19 sz. első évtizedeinek magyar irodalmában	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI277MA	Földi János - textológiai	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3,

	gyakorlat					4
BTMI278MA	A populáris kultúra műfajai	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI279MA	Bölcsész adatbázisok kezelése	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI280MA	A muzeológia elmélete és gyakorlata	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI281MA	Az eszményítés poétikája és retorikája	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI282MA	Könyv- és könyvtártörténet	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI283MA	Szövegelemzések: XIX. századi magyar drámák	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI284MA	Határon túli magyar kultúra	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI285MA	Irodai szoftverek és webes ismeretek	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI286MA	Imagológia	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI287MA	Szerkesztési gyakorlat 1.	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI288MA	Emlékezhelyek	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI289MA	Hálózati lexikon fejlesztése	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI290MA	A kegyességgyakorlás nyelve és a hatalom: imádság és politika a kora újkorban	2	Kollokvium	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI291MA	Kortárs művészeti kurzus - Független Képzőművészeti Tanszék	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTMI292MA	Szerkesztési gyakorlat 2.	2	Gyakorlati jegy	5	--	1, 2, 3, 4
BTNY659MA	Beszédpercepció és grammatika	2	Gyakorlati jegy	2	--	1, 2, 3, 4